

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkerekedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetéseket jutányosan számítatunk.
Nyilvántartási szám 50 884.

Feloldó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:

STRAUSZ SÁNDOR.

Hogyan tisztelik a semlegességet.

A világháború nemcsak Európa hadatviselő országaira mér súlyos csapásokat, hanem azokra az országokra is, melyek a háborúba feygyveresen bele nem avatkoznak.

Amióta ezt a háborút gonosz ellenségeink felidéztek és reánk kényszerítették, a kontinens összes semleges államai kénytelenek túrni a belőle reájuk háruló kellemetlenségeket. Oly államtól, melyet katonai hatalommal leigázni lehetett, az antánt nem tagadta meg illetően magas pártfogását: elköszözte például a görög királyságot és belső izgatóság segélyével francia-angol gyarmatokat csinált belőle. Amerikát fekete listákra és egyéb szemtelenségekkel boszanítja, Hollandiát postája és heringhalászatának lefoglalásával keseríti el, Dániának és a két északi államnak is mindenféle okvetlenkedését kell túrni.

De a legválogatottabb kínzóeszközökkel kényszerítik színvallásra Svájcot. Ennek az országnak belső konstrukciója bő alkalmat nyújt külső beavatkozásra. A franciányelvű svájci állampolgárok kezdetlől fogva furcsa semlegességet tanusítottak. Genfben és Lausanneban tünteléseket rendeztek, melyeknél különbek Franciaországban sem járszódhattak volna le és franciaországi politikusok egyre ismétlődő agitációs utazások és előadások tartására használják fel a svájci vendégszeretetet. A Genfben működő angol konzul egész nyíltan foglalkoztat egy sereg ügy-

nököket és kémet és a francia kamarában elhangzott interpellációkból megtudtuk, hogy a francia — svájci lapok többségét a francia rendelkezési alapról »segélyezik«. Ezzel ellentétben a német Svájc Németország iránti rokonszenvének sohasem adott hangos kifejezést.

A német Svájcnak ezt a semlegességét gunnyal és megvetéssel honorálja az antánt. Svájcot — mint valami ellenségét — ki akarja éhezteni, nem akarja neki megengedni, hogy a központi hatalmaknak szállít-hasson; bárha ezek, minden ellenszolgáltatás nélkül, szénrel, acéllal és vassal látják el. Az antánt ellenben csak hozat Svájcból, maga semmitsem szállít neki. Csak amerikai szállítmányok átvitelét »engedte meg« eddig, korlátozott mennyiségekben, megnehezítendő feltételek mellett, melyeket most még annyira szigorítanak, hogy teljesen megkötik Svájc kereskedelmi forgalmát.

Julius elején Svájc tárgyalásokat kezdett Párisban, melyek immár céltalanoknak bizonyultak. Az egész vonalon kudarcot vallott velök. A szándék félreismerhetetlen: kényszeríteni akarják Svájcot, hogy feladja semlegességét és üzenjen hadat a központi hatalmaknak.

Érdekes olvasni, minő álláspontot foglal el ezzel szemben Svájc egyik legtekintélyesebb lapja, a »Berni Tagblatt«. Ezeket írja:

»Nem találunk semmi okot, hogy Németország és Ausztria-Magyarország maga-

tartását velünk szemben kifogásolhassuk. Ha Svájcnak egyszer állást kell foglalnia, mitől lsten óvjon, úgy határozatlan azok ellen fog fordulni, akik legelőbbet kizárták, akik miatt legelőbbet szenvedett s akik legérzékenyebben sértették meg jogait. Ez volt mindenkörön Svájc hagyományos politikája és remélhetőleg az is fog maradni.«

Ellenségeink — tehetetlenségük tudatában — segítséget keresnek és akarnak kiereszokolni mindenütt, ahol lehet és ahol nem lehet, csak hogy Európának még elrejtettebb zugát is a háború áldásaiban részesítsék. Sikerülni ez a szándékuk épp oly kevésbé fog, amint nem fogják kicsikarhatni a nekik oly biztosnak tetsző, helyesebben: annak hirdetett győzelmet.

De mint adalék ahhoz, hogy hogyan tisztelik mások semlegességét, az eljárásuk a háború történelének külön fejezetét fogja képezni, mely méltóan fog sorakozni többi, nem kevésbé jellemző ocsmányságaikkal mellé.

A csáktornyaiak lisztbeszerzése.

Az akció, melyet a három csáktornyai takarékpénztár támogatásával Fejér Jenő tak. p. főkönyvelő kezdeményezett s dicséretes kifizetéssel nyélbe ütött, a megvalósulás stádiumába került. Ugy áll a dolog, hogy a csáktornyaiak lisztüzletsége a jövő évre lehetőleg biztosítva lesz. A grófi uradalomtól s a pacsai járásból eddig 12—12 vagon buza szerzetelt be 40 vagon szükséglettel

A Pauly-óra.

Írta: Moeris.

Pauly bácsi csizmaziamester volt segéd nélkül a jobbák közül. Fehérszakállú, jószágosarcú, mélyen szociális érzelmű bácsika. Magas termetű, teste szinte zörgött a soványságtól, de arcára a jó ékezes mégis kicsalta a halavány pirt. Egyáltalán nem adott az elegáns ruhakodásra, de amúgy páratlanul tisztá kefélt volt a kopott barna kabátja és gondosan kivasalva az a nadrág, melyet valaha egy ferencendi apától kapott nján-dékba. Kora reggeltől délután háromig ott kalapált, vágott, csirizelt asztalkája mellett, időtlenül erős talpakkal látva el a papok hatalmas cipőit; (mert ezek adták neki a főmunkát) délután ki vette a szájából a pipát, hóna alá vette a barna csomagolóba tekert kincseket és elment »expediálni«.

Bevégzett munkája után belépett a Ferenc-rendiek templomába, elrebegett egy rövid imádságot, azután bement segíteni a fának, a papirkereskedésbe. Itt rakosgatott estig, megvacsorázott, elment a »Lenkhez« egy pohár borra. Itt már együtt voltak a társai. Az öreg Babos »cipőkészítő«, néhány hentesmester, órásmester és még lsten tudja micsoda mester. Elhangzott néhány zsörtölődő vicc, valamennyien nevettek, aztán elkomolyodtak, rágyújtottak a pipára. Valami ért-hetetlen családi nyugalom lebegett közöttük. Soha amolyan korcsmai összekapás nem fordult elő ott a Lenknél. Néhány erős szó esett az állami ügyekről, melyeket a Friss Újság adataiból szedtek ki, dicsőítették a szociális érzelmeket, nehányszor a

pokol fenekére kívántak minden gazdag embert, azután elmentek haza.

Az öregnek volt egy kis kertje az ablaka alatt. Néhány hiacint és két szál tulipán virított benne. Ez a kert volt az öreg menyországja. Alkony idején ide ült ki a suszterszék mélyedésében jól elhelyezve, előkerült a családi pipa és így merengett Pauly bácsi egy-két óráig, hogy miről, azt senki sem tudja, csak én gondolom... Elég anyyi, hogy ilyenkor igen szomorú volt, sokszor a fájda-jom csillogó könnye is megjelent a szemében...

Volt az öregnek egy órája. Legalább kétszáz-éves, II. József korából. Fekete ébenfaalapon, négy alabastrom-viaszoszlopon állt a kezdetleges gömbölyű szerkezet, melynek rövid ingája hatalmas ütészertű zajjal lengett nagy ivben ide-oda. A számlapja valamikor krétafehér lehetett, meg a négy alabastrom-oszlop is; de az idő ezekre is ráírta névjegyt — akkoriban már megvoltak sárgulva azok, mint egy csontváz koponyája... A felhuzó zsinag ott lógott az inga mellett és az alul lévő ébenfaládkában egy gyöngyfűzér, egy női gyűrű és egy fénykép volt.

Pauly bácsi edesanyjának hagyatéka... Mert valamikor a Pauly-család híres familia volt. A Dunántúl egyik szögletében hatalmas birtokok urai voltak. De a szabadságharc idején elűzött, elvesztett minden, az utolsó garasig, mert az akkori Pauly Tihamér ott küzdött a hősek sorában és azután ki is végezték. Az óra számlapjára be is véste a nevét... Talán utolsó éjjelén. A szerkezet jelezte az időt is, bár naponta két órát siet-tet; de Pauly bácsi határozatlan a föld legpon-tosabb órájának minősítette. Az ütése már bizony

inkább tompa recsenés volt, úgy hogy éjjel nem lehetett tőle aludni. De ez a recsenés volt a vén csizmazia legszebb harangütése. Ez az óra volt a lelke, mindene...

Mint fiatal diágyerek mindennap ott voltam nála, a nagybácsimnál. Félve néztem a fekete, sistingőzajú óra-csodára és szívesebben ültem az öreg asztalkája mellett, készségesen adogatva neki a szögecskéket. És amellet, hogy féltem az órától (nékem mindig úgy tetszett, mintha ez lenne a halál órája), mégis elmondtam a tanáromnak. Az megúozta és egy hét alatt tudta az egész város a ritkaságot. Azonban attól a naptól kezdve, mikor a város hatalmas összeget igért az óráért, az öreg Pauly hirtelen beteges lett, teljesen magába zár-közva élt, hogy csak ritkán mertem elmenni hozzá. De lassankint ismét megparátkoztam, és amikor nem zaklatta többé senki, megint egészséges, vig-kedélyű volt. Mintha az élete összefüggött volna az óra jólljárásával. Oly féltő gonddal tisztogatta, mint soha eddig... és most már én sem féltem tőle, hisz tizenhét éves fiatalember voltam... aki nem ül fel többé a szép meséknek, hanem érdeklődik az ilyen ereklye iránt.

Pauly bácsi egészen különös ember volt. Öt-venéves koráig még nem szeretett. Nem akadt ut-jába oly leány, akivel a sorást intézethette volna. Egyedül a »cipőnek« élt, melyeket finom fekete bőrből varázsolt készre. Oly sivár volt az élete, mint egy végtelen homokivatag, mely szárad és nem üdít. Az ilyen lélek aztán egyszer-többször ki szokott fakadni, ha mindjárt titokban is, de

Vu Londonu takodjer tak misliju, da preblizava se mir, barem jos sve novine tak pisuju, da jos strahovitne bitke budeju i jos dugo moramo cekati doklam se mir slozi. Vazno je to, pisuju londonske novine, da led je vec spotrti i mir mora dojtii, kojega vec i svi neutralni orsagi zahtevaju. Mi takodjer nebudemo se srđili, ako jedanput konec bude ovi strahovitni krvoločnosti.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrż	34.—
Arpa	Ječmen	33.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29 25
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah zuti	40.—
Vegyés bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	55.—
Lenmag	Len	70.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	35.—

Bensin, henger- és gépolaj, merev gépszir (tovotte zsir), úgyszintén mentőszekrény felszerelés a legjutányosabb árban szerezhető be a

DROGERIÁBAN
Nagykanizsa, Fő-út.

Bensina, mašin-i cilindrolje, tovotte mašča tulikajše i Apothečki stvari se dobiju u

DROGERIA
Nagykanizsa, Fő-út.

Muraközi borok eladása!

A csáktornyai grófi pincékben 1908., 1911., és legnagyobbbrészt 1915-iki évekből mintegy

130 hektoliter fehér bor

eladásra van kitüzve Venni szándékozókknak közelebbi felvilágosítást ad az **Uradalmi tisztség.**

Adózott **motor benzín** cséplési célra, gépolaj és hengerolaj kapható **GRANER TESTVÉREKNÉL** Csáktornyan.

Álláscsere!

Elcserélném III. osztályu hivatalomat hasonló III. osztályu hivattal Muraközbe, vagy Zalába. Szép, egészséges, kies vidék, jó levegő, közeli vasutállomás.

Postahivatal Répezekőhalom
Sopronmegye.

Egy 6 hónapra szabad-ságolt tisztviselő keres foglalkozást, mint munkafelügyelő, pénztárnok, vagy bármily irodai teendőket vállal. — Cím a kiadóban.

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien

a világhírű „Möve” hajó kapitányának könyve

A „Möve” kalandjai

Ára 2 korona.

A német „Möve” könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Müke Hellmuth kapitány könyve

az „Emden” és „Ayesha”

csodálatos, titokzatos útja

Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeresk. Csáktornya.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatan díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatan díjmentesen közöljük

Börkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nádasi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Damása

Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület

Divatárúház:
Liszt és Brodnyák Stridóvár

Fényképész:
Uj, Kovács István Csáktornya

Férfi szabó:
Iváncsics Ignác Csáktornya
Vedics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magyák és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Kollarich István Csáktornya
Deutsch Rezső Kisszabadka
Toplák György Drávasiklós

Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya

Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:
Terestenyák Bódog Csáktornya
Grünwald Adolf Szenice, Nyitra m.

Mészáros:
Antonovics József Csáktornya

Óras- és ékszerész:
Pollák Bernát Varaždin

Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya

Uri- és nőidivat, játék- és disznműarú:
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:
Bernyák Károly utóda Binder Károly Csáktornya

Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecsnornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusáts Alajos Csáktornya
Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya

Bagola István vendéglője
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kisszabadka
Sójtóry János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávasárbely
Kovács Mihály korcam. Drávasárbely
Leitmann Bálint Szentilona
Kozják Mihály Kisszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Reiner János Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petáncai savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya
Sráy György Csáktornya
Zrinyikülváros

Spitzer Elek vegyeskeresk. és korcamáros Puztafa

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Elszételöl Árak:
Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.
Nyilatkozati díj 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Hogyan tisztelik a semlegességet.

A világháború nemcsak Európa hadatviselő országaira mér súlyos csapásokat, hanem azokra az országokra is, melyek a háborúba gyengébben bele nem avatkoznak.

Amióta ezt a háborút gonosz ellenségeink felidéztek és reánk kényszerítették, a kontinens összes semleges államai kénytelenek tűnni a belőle reájuk háruló kellemetlenségeket. Oly államtól, melyet katonai hatalommal leigázni lehetett, az antánt nem tagadta meg illetően magas pártfogását: elkobozta például a görög királyságot és belső izgatók segítségével francia-angol gyarmatot csinált belőle. Amerikát fekete listákra és egyéb szemtelenségekkel boszantja, Hollandiát postája és heringhalászatának lefoglalásával keseríti el, Dániának és a két északi államnak is mindenféle okvetlenkedést kell tűrni.

De a legválogatottabb kínzóeszközökkel kényszerítik színvallásra Svájcot. Ennek az országnak belső konstrukciója bő alkalmat nyújt külső beavatkozásra. A franciayelvű svájci állampolgárok kezdetlől fogva furcsa semlegességét tanúsították. Geniben és Lausanneban tüntetéseket rendeztek, melyeknél különbek Franciaországban sem játszódhattak volna le és franciaországi politikusok egyre ismétlődő agitációs utazások és előadások tartására használják fel a svájci vendégszeretetet. A Geniben működő angol konzul egész nyíltan foglalkoztat egy sereg ügy-

nököket és kémeket és a francia kamarában elhangzott interpellációkból megtudtuk, hogy a francia — svájci lapok többségét a francia rendelkezési alpból »segélyezik«. Ezzel ellentétben a német Svájc Németország iránti rokonszenvének sohasem adott hangos kifejezést.

A német Svájcnak ezt a semlegességét gunnyal és megvetéssel honorálja az antánt. Svájcot — mint valami ellenségét — ki akarja éhezteni, nem akarja neki megengedni, hogy a központi hatalmaknak szállít-hasson; bárha ezek, minden ellenszolgáltatás nélkül, szénnel, acéllal és vassal látják el. Az antánt ellenben csak hozat Svájcból, maga semmitsem szállít neki. Csak amerikai szállítmányok átvitelét engedte meg eddig, korlátozott mennyiségekben, megnehezítő feltételek mellett, melyeket most még annyira szigorítottak, hogy teljesen megkölik Svájc kereskedelmi forgalmát.

Julius elején Svájc tárgyalásokat kezdett Párisban, melyek immár céltalanoknak bizonyultak. Az egész volt alon kudarcot vallott velük. A szándék teljesszerűen kényszeríteni akarják Svájcot, hogy feladja semlegességét és üzenjen hadat a központi hatalmaknak.

Érdekes olvasni, minő álláspontot foglal el ezzel szemben Svájc egyik legtekintélyesebb lapja, a »Berni Tagblatt«. Ezeket írja:

»Nem találunk semmi okot, hogy Németország és Ausztria-Magyarország maga-

tartását velünk szemben kifogásolhassuk. Ha Svájcnak egyszer állást kell foglalnia, mitől Isten óvjon, úgy határozottan azok ellen fog fordulni, akik legelőbbet kínozták, akik miatt legelőbbet szenvedett s akik legérzékenyebben sértették meg jogait. Ez volt mindenkori Svájc hagyományos politikája és remélhetőleg az is fog maradni.«

Ellenségeink — tehetetlenségük tudatában — segítségért keresnek és akarnak kiterőszakolni mindenütt, ahol lehet és ahol nem lehet, csak hogy Európának még elrejtettebb zugát is a háború áldásaiban részesítsék. Sikerülni ez a szándékuk épp oly kevésbé fog, amint nem fogják kicsikarhatni a nekik oly biztosnak tetsző, helyesebben: annak hirdetett győzelmet.

De mint adalék ahhoz, hogy hogyan tisztelik mások semlegességét, az eljárások a háború történelének külön fejezletét fogja képezni, mely méltóan log sorakozni többi, nem kevésbé jellemző ocsmányságaikkal mellé.

A csáktornyaiak lisztbeszerzése.

Az akció, melyet a három csáktornyai takarékpénztár támogatásával Fejér Jenő tak. p. főkönyvelő kezdeményezett s dicséretes kitartással nyélbe ütött, a megvalósulás stádiumába került. Ugy áll a dolog, hogy a csáktornyaiak lisztüzksége a jövő évre lehetőleg biztosítva lesz. A grófi uradalomtól s a pacsai járásból eddig 12—12 vagon buza szereztelt be 40 vagon szükséglettel

A Pauly-óra.

Írta: Moeris.

Pauly bácsi csizmaziamester volt segéd nélkül a jobbakk közül. Fehérszakállú, jóságosarcú, mélyen szociális érzelmű bácsika. Magas termetű, teste szinte zörgött a soványságtól, de arcára a jó ékezés mégis kicsalta a halványan pirt. Egyáltalán nem adott az elegáns ruházatkódásra, de amúgy páratlanul tisztá kefélt volt a kopott barna kabátja és gondosan kivasalva az a nadrág, melyet valaha egy ferencendi apától kapott njándékba. Kora reggeltől délután háromig ott kalapált, vágott, csirizelt asztalkája mellett, időtlenül erős talpakkal látva el a papok hatalmas cipőit; (mert ezek adták neki a főmunkát) délután ki vette a száját, a pipát, hóna alá vette a barna csomagolóba tekert kincseket és elment »expediálni«.

Bevégzett munkája után belépett a Ferencendiek templomába, elrebegett egy rövid imádságot, aztán hement segíteni a fának, a papirkereskedésbe. Itt rökösögtet estig, megvacorázott, elment a »Lenkhez« egy pohár borra. Itt már együtt voltak a társai. Az öreg Babos »cipőkészítő«, néhány hentesmester, órásmester és még Isten tudja kicsoda majster. Elhangzott néhány zsörtölődő vicc, valamennyien nevettek, aztán elkomolyodtak, rágyújtottak a pipára. Valami ért-hetetlen családi nyugalom lebegett közöttük. Soha amolyan korcsmai összekapás nem fordult elő ott a Lenknél. Néhány erős szó esett az állami ügyekről, melyeket a Friss Újság adataiból szedtek ki, dicsőítették a szociális érzelmét, néhányszor a

pokol fenekére kívántak minden gazdag embert, aztán elmentek haza.

Az öregnek volt egy kis kertje az ablaka alatt. Néhány hiacint és két szál tulipán virított benne. Ez a kert volt az öreg menyországa. Alkony idején ide ült ki a suszterszék mélyedésében jól elhelyezve, előkerült a családi pipa és így merengett Pauly bácsi egy-két óráig, hogy miről, azt senki sem tudja, csak én gondolom... Elég annyit, hogy ilyenkor igen szomorú volt, sokszor a fájdalom csillogó könnyei is megjelent a szemében...

Volt az öregnek egy órája. Legalább kétszáz éves, II. József korából. Fekete ébenfaalapon, négy alabastrom-viaszoszlopon állt a kezdetleges gömbölyű szerkezet, melynek rövid ingája hatalmas ütészzerű zajjal lengett nagy ivben ide-oda. A számlapja valamikor krétafehér lehetett, meg a négy alabastrom-oszlop is; de az idő ezekre is reáírta névjegyét — akkoriban már megváltak sárgulva azok, mint egy csontváz koponyája... A felhuzó zsinog ott lógott az inga mellett és az alul lévő ébenfaladikában egy gyöngyfűszer, egy női gyűrű és egy fénykép volt.

Pauly bácsi édesanyjának hagyatéka... Mert valamikor a Pauly-család híres familia volt. A Dunántúli egyik szögletében hatalmas birtokok urai voltak. De a szabadságharc idején elűzött, elvesztett minden, az utolsó garasig, mert az akkori Pauly Tihamér ott küzdött a hősök sorában és azután ki is végezték. Az óra számlapjára be is véste a nevéét... Talán utolsó éjjelén. A szerkezet jelezte az időt is, bár naponta két órát sietett; de Pauly bácsi határozottan a föld legpon-tosabb órájának minősítette. Az útése már bizony

inkább tompa recsenés volt, úgy hogy éjjel nem lehetett tőle aludni. De ez a recsenés volt a vén csizmazia legszebb harangütése. Ez az óra volt a lelke, mindene...

* * *

Mint fiatal diágyerek mindennap ott voltam nála, a nagybácsimnál. Félve néztem a fekete, sístergőzajú óra-csodára és szívesebben ültem az öreg asztalkája mellett, készségesen adogatva neki a szögecskéket. És amellet, hogy féltem az órától (nékem mindig úgy tetszett, mintha ez lenne a halál órája), mégis elmondtam a tanáromnak. Ez meguézte és egy hét alatt tudta az egész város a ritkaságot. Azonban attól a naptól kezdve, mikor a város hatalmas össegget ígért az óráért, az öreg Pauly hirtelen beteges lett, teljesen magába zárkózva élt, hogy csak ritkán mertem elmenni hozzá. De lassankint ismét megbarátkoztunk, és amikor nem zaklatta többé senki, megint egészséges, vigkedélyű volt. Mintha az élete összefüggött volna az óra járásával. Oly féltő gondnal tisztogatta, mint soha eddig... és most már én sem féltem tőle, hisz tizenhét éves fiatalember voltam... aki nem ül fel többé a szép moséknak, hanem érdeklődik az ilyen ereklye iránt.

Pauly bácsi egészen különös ember volt. Ötvenéves koráig még nem szeretett. Nem akadt utá-bába oly leány, akivel a sorsát intézhetette volna. Egyedül »cipőnek« élt, melyeket főmester keze borból varázsolt készre. Oly sivár volt az élete, mint egy végtelen homokivatag, mely szárad és nem üdül. Az ilyen lélek aztán egyszer-többször ki szokott fakadni, ha mindjárt titokban is, de

szemben. Néhány vagonra még kilátás van. His nem kerül össze az egész lisztmennyiség, akkor a grófi uradalom intenciója értelmében a készpénzfizetéses családfenntartók elégtételt ki elsősorban és teljesen, a többiek egyelőre legalább félévre. A takarékpénztárak a végleges liasztzükséglet megállapítása céljából felhívták intézőket a családfenntartókhoz, az ennek alapján történt aláírás lesz azután a pozitív alap az akció realizálására. A három takarékpénztár, a közérdekeltségű kifolyólag, az adminisztratív teendőik ellátására a városi előljáróság és képviselőtestület tagjait kéri fel, a takarékpénztárak csupán csak a számvitelt s a könyvelést tartják meg, ami egyúttal az akció finanszírozásának biztositókat képezi. A lisztutalványok a takarékpénztáraknál lesznek váltandók s ezek alapján a liszt a helybeli városi hidmérlegnél fog kiutaltatni, legkésőbb szeptember elsejétől egyelőre 2 heti, azután egy havi részletekben. December elseje után, amire az egész lisztmennyiség együtt lesz, az egész évi szükséglet vásárolható meg. A liszt árai kilogrammonként: finom liszt 100, főzőliszt 64, kenyérliszt 46, korpá 30 f. Ebben a kezelési költségek s a 6%-os kamát is bele foglaltatnak. Az év végén mutatkozó számadási nyereség fölött a városi képviselőtestület illetékes dönteni.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árva javára!

Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K .

Az angol blokádnál.

Valaki az angol Tyúkzemére lépett, S most jajgat, barangol, Keres segítséget.

Mert o sobre nem jó Tonni angoltapaszt, Jól tudja ő nagyon, Hogy nem gyógyítja azt.

Mégis nem tudja, Hogy mivelő legyen, Vörö tyúkzemére Gyógyfűvet hol szedjen. Kell bárminő késsel.

kiönti magából örökre azt az érzést, melyet szerelemnek mond az emberiség. Szegény Pauly bácsi egy életet át csak egyet gyászolt: az édesanyját. Vasárnap délutánonkint, amikor ott künn tengenyri nép élvezi a vasárnapi szabad csend tündéres boldogságát, ő nem ment sehova, hanem odaállította az órát maga elé és versenyt beszélt a katódog, recsegő aparátussal.

Egyszer a magányos öregnek elfogyott a pénze. Ott ültem nála, amikor egy ily vasárnapon elővette húszéves pénztárcáját és a tartalmát odaborította a kopott asztalra. Bizony cakkompakk négy krajcár osztrák értékű münz esett oda, semmiképpen több — és az öregnek megremegett a szakállja.

— Hihetetlen... a kundsajt nem fizet... morogta magában.

Értékes ötletre jutottam. — Adjuk el az órát! — proponáltam, nem sejtve szavaim büntérhetőségét...

Az öreg rám nézett — aztán felugrott és nekemrohant, majd hogy el nem találtak csontos kezét.

— Te hitvány kölyök, hát azt hiszed, hogy engem kicsúfolhatsz? Hát te is csak olyan vagy, mint a legutolsó csirkefogó. Te is az órára pályazol! Jegyezd meg magadnak, hogy amíg egy Pauly éi, ez az óra család kincs marad, és inkább éhen halok; de az óra itt marad a szublán...

Ehülve kértem bocsánatot. Ily válasza nem számítottam. — És megtörtént az a csoda, hogy Pauly bácsi életében először — adóságot csinált.

Egyszer aztán, amikor egy szerdán délután erősen vitakoztunk Bölsche tanairól, (az öreg a

*Azóla tengeren
Az angol kutak, vár — —
Míg a „Deutschland” szépen
A tenger alatt jár.*

III. Szilvencsik Antal.

— **Ötletege 86 éves.** Ötletege 86 ik születése napját szokatlan melegséggel, szeretettel és az alattvalói hűség megnyilatkozásával ünnepelte az országos ünnepélyek keretében Csáktornya város közönsége is augusztus 18-án. A hivatalok és intézetek, középületek ormain nemzeti lobogók lengtek. A templomokban pedig ünnepi istentiszteletek tartottak. Délétől 9 órakor a róm. kath., este fél 8 órakor az izraelita templomban gyűlékezett nagyszámú közönségen fölül a katonai tisztikar testületileg s jelentek meg a hivatalok és intézetek vezetői és képviselői. A Ferenciek templomában Róbert atya házfőnök pontifikált, az izr. imaházban pedig Grünwald Illés dr. főrabbi tartott nagyszabású beszédet megemlékezve az ősz agastyánról, kiváló fejedelmi erőnyeiről s a rendkívüli időkről, melyek egyik fókuszában a király fenkölt s általános tisztelt alakja áll.

— **Kinevezés.** A Déli Vasut igazgatósága ifj. Masztnak József zágzebi déli vasuti forgalmi hivatalnokot zágzebi déli vasuti forgalmi főnökke nevezte ki.

— **Kitüntetés.** Grábár István népfőkező hadi munkás csáktornyai lakost az ellenség előtt tett kötelességű hadi szolgálataiért az ezüst vitézségi érdemkereszttel lüntelték ki a vitézségi érem szalagján.

— **Istentisztelet.** Teke Dénes alsólendvai ev. lelkes m. d. e. fél 11 órakor a tanítóképző-intézet zenetermében ev. istentiszteletet fog tartani s az urvacsórát is ki fogja szolgáltatni.

— **Uj hadnagyok.** Ötletege a király Kontler Gyula, Aszaló Imre, Toma Elek, Hajdu Jenő, Koller János, Weller Károly 20. honv. gy. ezredbeli tisztjelölteket, a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet volt növen-

dékeit, okl. tanítókat a 20. honv. d. gyalogezred tartalékában hadnagyokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Özv. Zaganszki Nándorné, szül. Körber Karolina úrasszony, budapesti szállodás özvegye Budapesten, hosszú szenvedés után 71 éves korában elhunyt. A Vutsák-család és kiterjedt rokonság gyászolja az e'hunytat. Nyugodjék békében!

— **Áthelyezések.** A déli vasút csáktornyai állomásának forgalmi hivatalnoki személyzetében a következő változások történtek: Mähler Jenő forg. hiv. Budapest déli vasut, Gerencsér Ferenc áll. kezelő Szántódra helyeztetett át; Kaufmann Béla kalonai szolgálatra vonul be. Az áthelyezettek helyére Schubert Béla forg. hivatalnok Szántódra, Déri Lipót forg. hivatalnok Budafokról helyeztetett át Csáktornyára.

— **Orosz fogságban.** Kristofics Rezső 48 gy. ezredbeli hadapród az orosz offenziva alkalmából megsebesülve hadifogságba esett. Levele szerint a fogságban jól érzi magát.

— **A Vörös Kereszt Csáktornyai Fiókegyletéhez** 1916 évi augusztus hó 31-étől 1916. évi augusztus 1-ig 6754:27 K pénzadomány s 150 K értékű fehérnemű érkezett. A főkegyelet vagyonra 1916. augusztus 1-én 570151 K, mely összeg az tavalyi állapotához képest (403140 K) 167011 K vagyongyarapodást jelent. Jelenleg a tagok létszáma: 132.

— **Árdrágító büntetése.** Branilovics Péter drávaóhidi lakost azért, mert a 2350/1916. M. E. rendelet 1. § ban meghatározott legnagyobb áron fölül adott el buzákat és árpat, a csáktornyai járási főszolgabíró mint elsőfokú rendőri büntető bíró 3 havi elzárásra és 1000 K pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Uj őrleési arány.** A miniszterium által kiadott új őrleési arány a buzáknak a korpá és hulladék levonásával 84%-ra való kiőrését rendeli el. Ebből 15% finom liszt,

saját állítása szerint ezt az egész közönséges embert s tanait épp úgy ismerte, mint a cipőszőgeit) bájos látogatónk érkezett. Tizenhét éves ritkaság leánya. Egy pár cipőt akart csináltatni magának (csodálatos!); de amíg alkudozott, beszélgetett a kis leány, csalánta szemét le nem vette az óráról.

— Én ugyan nőknak cipőt sosem készítettem, — magyarázott Pauly bácsi — de a kisasszonynak kivételesen megpróbálok dolgozni és biztosítom, hogy...

— Mondja csak Pauly bácsi, miféle különleges óra ez? — vágott közbe hirtelenül H Katinka, a város leggazdagabb oltárépítőjének a lánya...

Az öreg arca csodálatosképen csöppet sem változott. Csillagos szemekkel és kifeszített mellel állt a leány előtt... és elmagyarázta az óra történetét, — életében nyilván először! Érthetetlen kezdett lenni előttem az öreg viselkedése... én azonban Katinkával nemsokára nagyon jó ismerős, sőt több lettem — megszerettük egymást. Azt is megtudtam, hogy a leány nem a cipők miatt, hanem az óra kedvéért járt Pauly bácsinál... különös véletlen játéka a sorsnak — az óra hozott össze bennünket, egy örökre érvényes szellemi frigyre...

Egy szép napon a leány hatalmas, értékes virágcsokrot kapott. Mindenféle értesítés nélkül. Valami ostoba tréfának vettük a dolgot; de amikor minden héten két-három ajándék, hol virág, hol cukor, sőt ékszer is érkezett, utána kezdem kutatni az ügynek és a titokzatos szerelmesnek.

Pauly bácsit csodálatlalt vettem körül. Abba-hazvta mesterségét. Munkát többé nem fogadott el. Ellenben egy modern tiszta új vasárnapi ruhát,

lakkcipőket vett; az esztalkáján a kalapács, bór-darabok, szegceskék helyett sóborszesz, Margit-crème, manikureaszektőzők és efféle különlegességek foglaltak helyet. Napjában ötször is mosakodott és háromszor váltott ruhát, színházba járt és engem húzott el ide-oda vendéglőbe. És tényleg az ötvenéves ember egész fiatal lett, a gomblyukában mindig friss hycint pompózott és ezüstgombos botjával vígan hadonászott ide-oda.

Nem tudtam eléggé csodálkozni. Talán csak nem fejlődik vissza ez az ember a fiatalságba...! És az óra! Szegény nem cserreggett, zörgött. Az öreg akkor húzta csak fel, amikor éppen eszébe jutott... Belepökött vastag porréteggel a tiszta, fényes ébenfa... Senki sem tisztogatta többé...

És érdekes, az öreg mindig megtudta, hogy mikor megyek a szerelmesemmel színházba vagy sétálni. És olyankor mindig hozzánk szegődött. Semmit sem gyanítva, mulattattuk az öreget, aki előhozakodott legújabb vicceivel és szellemes társalgásával sok kellemes órát szerzett nekünk.

— Te fiu, nem hiszed, hogy ez a Katinka nagyon is enniváló teremtes?... kérdezte tőlem minden találkozás után... az ember szinte szerelmes lehetne belé...

Másnap ismét, minden előbbi kifigurázó virág-tömeg jelent meg Katinka ablakában. De ezúttal megtudtam a titkos küldő kilitét. Nyolc virágosboltban történt hiabavaló kísérletezés után a kilencedikben napvilágra jutott a titok. Ki lehetett volna a hetven koronás csokor küldője — ha nem a vén gwallér, a szegény Pauly bácsi! Ohó, most már tisztában voltam. Még aznap meglátogattam.

Nem tudom, de Katinka oly szép virág-csokrokat kap egy titkos ismerlentől... nem sejtji édes bácsi, ki lehet az?...!

20% főzőliszt s 49% kenyérliszt. Rozsból 85% őrlendő ki. A meglévő lisztkészlet továbbra is kimerülhet. A lisztárakra nézve a jul. 21 én kiadott rendelet a mérvadó. A korpa ára 100 kg. tiszta súllyra 20 K-ban állapították meg. Az új őrlési arány és korpa ára augusztus 18 án lépett életbe.

— **A burgonya maximálása.** Az 1915. termésből származó burgonya valamint az új termés eladási ára min. rendelettel a tavalyi ár szerint újból maximáltatott. Eszerint étkezési burgonyának, nevezetesen a rózsá, hópehely, kifli, továbbá a sárgahéjú és húsú burgonyának követelhető legmagasabb ára métermázsánként 11 K, minden más burgonyáért 9 K.

— **Pótezemle.** A csáktornyai járásban megtartandó 1877—1866 évi születésű népfőiskolák a következő sorrendben soroztatnak. Szeptember 14 én: Belicza, Drávacsány, Bottornya; szeptember 15 én: Drávavásárhely, Drávanagyfalva, Murasiklós; szeptember 16 án: Csáktornya és Csáktornyavidéke; szeptember 18-án Felsőmihályfalva, Muraszentmárton, Muraszerdahely; szeptember 19-én: Stridóvár, Viziszentgyörgy községek.

— **Orosz fogságban.** Az északi harctéren folyamatban lévő offenzívából kifolyólag Lázár Károly iglói tanítóképző-int. tanár is orosz fogságba esett. Lázár Károly a csáktornyai áll. tanítóképző intézet növendéke volt. — Tanai Jenő Julián tanító is fogságba esett ugyanakkor.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai mozgó színház mai műsora: Hadi híradó (bolgár harctér); A mumia (detektív dráma 3 felv.); A leglökeletesebb detektív szenzáció; A messenger leány (vígjáték 3 felv.). — Kezdeté 1/6 és 1/9 óraker. — Vergődő szívek Janovics Jenő dr. magyar szenzációs drámája jön!

— **Háborús statisztika.** A ligetvári körjegyzőségből, tudósítónk közlése szerint, a háboruban eddig 40 katonára elesett, 30 fog-

ságba esett s 11 eltűnt. Ebből községek szerint Ligetvárra 17, 14, 7; Henicsfalvára 4, 4; Drávafüredre 12, 8, 2 s Drávásiklóra 7, 4, 2 katonára esik.

— **Szerencsétlenség.** A margitmajori cséplés halálos szerencsétlenséget okozott. Tyukner Balázs 20 éves boltornyai asszony kéveadogatás közben a cséplőgép dobjába esett. A cséplőgép fogaskerekei a szerencsétlen asszony ballabát térdénél letépték. A súlyos beteget első orvosi segélyben Alsólendván részefeltették, majd Csáktornyára a kórházba hozták, ahol 3 napi szenvedés után meghalt. Fokozza a tragikumot, hogy a szerencsétlenül járt fiatalasszony úra két évi távollét után ép a szerencsétlenség előtt egy pár nappal érkezett haza szabadságra.

— **Vásárlási engedélyek korlátozása.** A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint ipartestületek, vállalatok, intézetek (internátusok, szövetkezetek s egyéb közintézetek részére külön vásárlási igazolvány ki nem adható. Ezek lisztellátásáról csupán az illető törvényhatóságok útján történhetik intézkedés.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Vnuk Mária, Vugrinecz György, Antoncsics Mária, Bujanics Imre, Németh András, Pozsogár György, Drelár Mária, Kirsch Anna. — Meghaltak: Kolmanics Ferencné (65 é), Horváth János (6 n), Novák Imre (72 é), öz. Novák Mártonné (85 é), Marosán Mária (3 h), Golub Józsefné (52 é), Pákozdi István (31 é), Bernát Ilona (3 h), Vrla Károly (32 é), Biró Sándor (25 é), öz. Gray Józsefné (76 é), öz. Balog Jánosné (55 é), Pozsogár György (2 n), Zadavec Teréz (21 é), Löwenstein Lipót (91 é), Grahovecz Mátyás (70 é), Hajnik Pál (37 é), Németh Andor (20 n). — Házasságot kötöttek: Alobin Lázár — Mekovecz Katalin, Pólcz István — Dávid Irma, Akermann József — Tóth Eszter.

— **A titkos tinták.** Egy megjelent kormányrendelet szerint tilos titkos írás céljára

szolgáló tintát akár árustás, akár ingyenes szelvény vagy szétküldés útján, vagy bármely más módon forgalomba hozni. A rendelet megszegői kihágást követnek el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

— **Általános nőülési engedély a katonaságnál.** A hadvezetőség mindazok számára, akik a háboru alatt lényegesen szolgálati kötelességüknek megfelelték, vagy pedig mint póttartalékosok első katonai kiképzésüket elnyerték, a törvényes szolgálati idő, illetve a nyolc heti első katonai kiképzés letelével, — általános házassági engedélyt adott ki. Az említett időpont után tehát a házasságot meg lehet kötni katonai engedély kérése nélkül is. Ez időpont letelése előtt azonban a házasságkötéshez minden egyes esetben a felső parancsnokság engedélyre van szükség. E rendelkezések nem vonatkoznak azokra az állisztekre, akik továbbszolgálatra jelentkeztek. Ezekre nézve az eddigi intézkedés az irányadó.

— **Az aprópénz elrejtése ellen.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a dohány-kisárusok dohányvétel alkalmával kötelesek a vételár tíz százalékát aprópénzben fizetni s ha ezt nem teszik, a dohány nagyárus jogosult a dohányok kiszolgáltatását megtagadni. A rendeletnek az a célja, hogy megakadályozza az aprópénz eldugását, miután a jelenségek azt mutatják, hogy különösen faluhelyeken a nép minden ok nélkül az aprópénzt elrejté és ezzel teljesen megbénítja a pénz forgalmát.

— **Nem lesz gyufaskatulya?** Amint értesülünk, a gyújtógyárak a gyújtót ezentul nem skatulyákban, hanem éppen úgy, mint fogpiszkálókat szokás, apró kötegekben fogják forgalomba bocsátani. Egy-egy két filléres kötegekben 25—30 szál gyújtó lesz. A gyújtógyárak ezt az újítást a többi között azzal okolják meg, hogy a gyújtóskatulyák rengeleg sok faanyagot emésztettek föl.

Az öreg vérpiros lett. A legnagyobb zavarba jutott. Izgatottan rántotta elő az — Eau de Cologne-tól átitott zsebkendőcskáját — és az orrához tartva, motyogta lágyan.

— Miért érdeklődöl annyira, sohse bántson az téged, bárki küldi! Lefözve kullogtam Katinkához. Az öreg szerelmes, nyakig szerelmes — ezzel nyitottam be... Katinka az ablak mellett tilt a hatalmas legujabb csokor tövében — és sirt...

— Képzeld — az öreg Pauly bácsi — valamást tett ma nekem... Istenem, mit csináljunk vele... Szó sem lehet az ily ostobaságról...

Pedig úgy sajnálom szegényt... Szeretem az öreg bácsit... de... de...

Forró teste (ly félve simult a karjaimba... Csókjaiban szinte éreztem a finom, alig észrevehető remegést... Tényleg, magam is tehetetlen tervezgetésekben igyekeztem az öregot kiábrándítani »első« szerelméből. De hogyan... hogy bele ne pusztuljon szegény...

Végre úgy határoztam, hogy egész nyíltan és becsületesen tudtára adom Katinka véleményét.

Egy délután elmentem hozzá. Izgatottan, mondhatom kissé dühösen tettem kezemet a kilincsrre, mely fényes volt, mint a kiviszelt csizma — az öreg épp egy legujabb szabású elegáns szakkettot húzott magára. De az első pillanatban észrevettem valamit, ami félelemmel töltött el, ami fölülébb csodálatos meglepetés volt számomra: az óra eltűnt, nem volt ott a helyén, nem recsegett többé a szoba legényies légkörében!

— Hol az óra, Pauly bácsi!? — kérdeztem bevezetés nélkül, kissé szemrehányó hangon. Az öreg halotthalvány lett — de elegánsan felém fordulva tudtára velem, hogy elvitette az óráshoz javíttatni...

Kis idő múlva tudtomra adta, hogy elmegy — Katinkához.

— Édes jó bácsikám, épp amiat látogattam meg — kezdtem bizonytalanul, a szerelmek féls hangján — nézze, ne menjen hozzá — itt hoztam egy levelet tőle!

— Egy levelet...?!

Bámulatos gyorsasággal, a biztos tudat mosolygásával szakítottá szét a borítékot; de amikor olvasni kezdte, krétafehérré változva dőlt egy székbe...

»Tisztelt uram! Bár rendkívül becsülöm Önt és ha előbb jött volna ajánlkozásával, talán lehetett volna belőle valami; de legnagyobb sajnálatomra vissza kell utasítanom mindazt, amit valott nekem. Szó sincs róla — szeretem — de nem mint szerelme, hanem mint — barátot, s lássa be, hogy csak nem köthetem fiatal, reményteljes életemet egy ötvenegy éves emberéhez annál is inkább, mert Önt megelőzte az, aki e levelet átadja Önnek. A jövő héten tartjuk az eljegyzésünket. Fogadja hálás köszönetemet irántam tanúsított jóindulatú szeretetéért és ne mulassza el továbbra is jóbarátom lenni, hiszen nemsokára szoros rokonság fog összekötni bennünket... Én ezen-tel is az Ön Katinkája maradok... de azt az érzelmét, mellyel eddig követtem, kérem, felelje el.

Katinka.

Azt hittem, hogy az öreg ott hal meg előttem. Félig nyitott szájjal, mozdulatlanul bámult reám és az első szava, amikor nagynehezen magához tért, az volt...

— Nyomorultak — — megcsaltatok...!

Az óránál tudtam meg, hogy Pauly bácsi már rég eladta neki az órát néhány ezer koronáért. —

Eljegyzésem estéjén kissé nyomasztó volt a hangulat. Pauly bácsi biztosra ígérte, hogy kilencre ott lesz az ajándékja és éjfélre megjön ő maga is, mert azelőtt sok a munkája. Kellemetlenül fogadtam a vendégek számos köszöntőjét és jókívánatait. Kicsi menyasszonyom szintén gyenge fejfejtésről panaszkodott.

Kilenc óra már elmúlt néhány perccel, amikor édesanyám kihívott. Iszonyu sejtelmek kergetőztek a lelkemben, amikor kimentem — de édesanyám hatalmas virágcokrot nyújtott nevetve felém.

— Pauly bácsi küldte!

Lelkendezve vittem be az értékes ajándékot Katinkának; hisz módfelett örültem annak, hogy az öreg kiengesztelődik... és ekkor rontott be egy rendőr hozzánk a borzasztó hírral, mely mindnyájunk ereiben hideggyé változtatta a vért. —

»Pauly bácsit holtan találták a muzeumban.«

Rögtön kocsira ültem és a palotához hajtottam. Szomorúan fogadtak a már megjelent bizottság néhány tagja, felvezettek a régiségtani osztály élésen kivilágított szobájába... Az egyik üveg-szekrény ajtaja éles szilánkokban hevert a parketten szanaszét. Egy karosszékből elegánsan öltözve tilt Pauly bácsi — holtan, de oly természetesen, mintha most is élne... És az üvegcserepek közt darabokra törve hevert a Pauly család kincse, az öreg leghűbb barátja — az óra. —

Isonzó-harctér, 1916. VII. 24. d. u. 5 ó.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: kajšikara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđilji list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na čelo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Velike bitke na svakim frontu.

Nemilosrdno harcuvanje rusov. - Srećne navale naših vojnikov vu Bukovini. - Görca varaša smo prepustili taljanom. - Od taljana smo pri Görču odzeli 5000 vojnikov. - Velika pustolovina vu Veneziju. - Grčku Macedoniu Petar kralj dobi. - Strahovitna eksplozacija vu Romaniji. Romani se hočeju skrotiti. - Novi glasi od mira.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) I vu prošlim tijeđnu su s najvećšom silom probali naši i nemcovi neprijatelji na svakim frontu, da nas preobladaju.

Rus je neizmerno vnođe vojničtvaskupil na bojnem polju i opet po nečlovečjim načinom tiral svoje vojnike proti našimi dekungi. Koji su vu prvim i drugim redu bili poslani naprej, njih je sigurna smrt čekala predi, kak su do naših jarkov dospeli. Naši vojnici su jih do zadnjega s mašinastimi puškami i s kanoni postrelali a rusi pak od zad na njih pucali, da se nebi predali nam, ili pak da nebi retirirali. Tretji, četrti i drugi dalešnji redi su takaj tak obhodili.

Takvo nemilosrdno harcuvanje, kakvo rus tira, nigđar od kada svet stoji, nije bilo. Ruski car i njegovi generali ne su ljudi, nego divje zvěri, ar svoje lastovite vojnike strélaju svojimi stuki i mašinastimi puškami, da nebi se nazaj obrnuli. Pred nekolikimi meseci su ruski oficiri pri šturmu odzaj ostali, ali ve i oni moraju s kompanijami naprej.

To je naša sreća, da rus pri svakoj bitki strahovite zgubičke ima, makar i dobi koju bitku. Ako nebi ruski generali odzadi na svoje vojnike strelali, bi vre zdavnja konec bil taboru, ar bi se mirne duše ruski vojnici svi taki predali, kak su to sprva na jezere napravili.

Rusi niti vezda nebi niti jednu bitku dobili, makar jih je kak goder vnođe, ako nebi imeli tak vnođe stukov, koje su od japanov na posudu dobili.

Naši šeregi su pri Bukovini do magjarske medje se nazaj potegnuli i vu karpajskih planinah dočekali neprijatelja, dok su pomoć dobili. Vezda jih je vre dosta, da se nebojiju od neprijatelja. Vu prošlim tijeđnu su naši regimenti s nemškimi, turčinskimi i bulgarskimi regimentami počeli navalu i 70 kilometrov daleko odtirali ruse od naše granice, med tem vnođe postrelali polovili. Naši i nemški generali jako sparaju svojimi vojnik i gđe nije treba, nepošiljaju jih vu pogibelj. Izvun toga svaki voj-

nik mora i sam na svoj život paziti. Na to jih naši oficiri vučiju. Kak je to lépo i kak preobladamo mi i nemci ruse i vu tem poslu. To svaki naš vojnici zna i za dobro i lépo baratanje su zahvalni. To je zrok, da su hrabri, gđe je treba i odani prama svojim oficirum, koji su prama njim pravi otci i bratja njihova. Takve vojnike, kak su naši, pak nemški vojnici, nikakov neprijatelj nebi preobladał.

Kak smo rekli, rus vđil po čelim dugim frontu s velikimi četami navaljuje, da nazaj pretisne naše fronte. Negdi, negdi naša i nemška vojska popusti svoja mēsta, da si boljše izabere, odkud leži postrēlati more ruse. Tak su rusom prepustili nekoja mēsta vu Galiciji i vu Bukovini. A gđa vidiju, da rusu kvara moreju napraviti, onda oni vdereju na neprijatelja. Iz toga se vidi, da mi i nemci spametno vojujemo.

Na taljanskoj fronti smo vu prošlim tijeđnu takaj popustili i to pri Görču, ar je taljan sve svoje vojnike pobral, pak na gorske moste navalil. Četirinaest mesecov smo branili toga mosta, da taljan nije mogel prek potoka vu Görz varas dojt. Kajti je taljan svojimi stuki naše dekunge do kraja postrēlal, da nebi morali život naših vojnikov zabadava alduvati, naše šerege smo v noći nazaj potegnuli. Pred Görčom stojeće moste su naši vu zrak pustili i onda za Görč varašom ležećemi planinama su se naši vojnici namestili, gđe su si naši šeregi vre predi jake dekunge napravili. Taljan je do Görca došel, ali dalje nemre. Varaš Görč je do zemlje porušen.

Vu prošlim tijeđnu, od gđa je taljan svoju navalu proti Görču počel, smo ober 5000 taljanov i do 100 njihovih oficirov polovili.

Taljani kakti norci skačeju od veselja, da smo Görca ostavili. Pak kak nebi skakali? Im od gđa su proti nam tabora počeli, od onda jim je Görč varaš prvi dobiček! Budu vre i drugač skakali za malo vrēme, samo prosimo malo potrpljenje. Ali med skakanjem bude se brzčas i javkanje čulo.

Englez, pak rus nije zadovoljen svojim saveznikom, s taljanom, ar veliju ovi, da

to nikakov napredek nije ako su taljani 14 mesecov dugo samo do Görca mogli dojt, a ne do Bēca, kak su taljanski generali obećali. Iz ruskih i englezkih novinah je čitati moći, da ovi taljane na nikaj ne čekaju, pak ve vre niti ne čekaju od njih nikakvoga napredka.

Za Görčom, gđe si je naša vojska jake dekunge napravila, tvrdo stojimo. Taljan je proti našimi dekungi 12-ga o. m. sedem jake navale vuredil. Svih sedem navalah su naši vojnici nazaj pretisnuli i neprijatelja velike kvare načinili.

Pri Verdūnu su takaj velike bitke bile vu prošlim tijeđnu. Francuzki i englezki šeregi s velikom silom navaljavaju proti nemcu, ali bez kakvoga uspēha, ar se nemški vojnici nedaju preobladati.

Francuz, pak englez je strahovito srdit, da nikaj nemre proti nemcu napraviti. Ovi su mislili, da budu ga za dva, tri tijeđne do kraja zgnjeli, zato su sve svoje šerege, koje su imeli, akup pobrali, pak proti pri Verdūnu stojećemi nemškimi šeregi vu ogenj poslali. Ali nemški vitezi su jih svigdi preobladali, med tem pomalem naprej rukovali.

Ruski političari se opet od mira spominaju. Ruska desna stranka se od toga spomina, da bi dobro bilo s Nemškom trgovečki kontrakt napraviti, gđa bu taboru kraj. Znamenito je to, da se vu Russiji vre od toga spominaju političari, gđa se još najbolje koljeju rusi, pak nemci. Iz toga je videti moći, da vu Russiji vre nije svaki za dalešnji tabor. I mi mislimo, da je vezdašnja velika ruska navala zadnja. Ako budu rusi previdli, da nas nemreju preobladati, jeden lépi den budu se pogadjati počeli s nemcom, pak s nami. Tak je i s francuzi, ar su se vre i oni navoljili tabora.

Vu prošlim tijeđnu su glasi letali po zraku, da bi rumunj na pomoć išel rusu, pak na nas vđrl vu Erdelju. Dokazalo se je, da bi nekoje, od rusov plaćene rumunjske novine rađe tabora proti nam, ali rumunjski kralj neče tabora. Pak ako bi se rumunj genul, nebuđe nas našel nepripravne. Na rumunjskoj granici, pri erdélyskih

Karpatah imamo dosta honvédov, koji bi odirali rumunjske čete. Da neće rumunjska vlada s nami tabora, tomu je dokaz, da je opet mnogo živeža prodala Nemškoj i nam.

Zaslužene levite.

Kad netko nekome u prepirki onak pošteno u lice svoje mnijenje reče, veli se: no, ov mu je pošteno levite očitati.

Ovak se je dogodilo prije kojih šestdeset godina.

Bilo je prošćenje u miestu R., a poslie obavljene predpolske službe božje, bil je obed na farofu, kak je to posvuda navadno, kojemu su na prošćenju pomagajući sveštenici i nieki domaći pozvani odličnjaki prisustvovali. Među ovimi jednim i drugim se je nahadjal jedan franciskanski pater, moj bivši professor iz gymnazije, pater Ciril. Ov je bil vrlo pobožan čovjek i visoki učenjak u mathematiki, koju je i u gymnaziji predavao. U vrijeme kad moja pripoviest ide, nije pater Ciril više bil profesorom, a stal je u kojih sedamdeset godina starosti. Drugi, koj je bil takajše med ostalemi k obedu pozvani, bil je domaći liečnik Dr. B. Ov pako je bil cielo protuslovje patru Cirilu u pogledu viere, jer ov je vieru posve na klin obesil, a najmilija zabava mu je bila, ako je mogel kaj makar i neistinotoga, proti sveštenikom znajti, ili čuti, te dalje pripoviedati i s roko se smejati.

Pater Ciril i doktor su pri stolu imali jedan do drugoga miesto, te je doktor željno vrebao na priliku, koja bi mu u spomenku dala povod, da svojemu susedu nekaj nedoličnoga obesi. Pod obedom se je govorilo s težkoj službi, koju imadu sveštenici i liečnici kod težkih betežnikov obavljati i sad je doktoru željno očekivana prilika došla, da razveže svoj jezik i da nieku izmišlotinu kakti istinu prikaže.

L'cumierskim negodovanjem pričme pripoviedati, kako je nedavno na svoje oči videl, da stanoviti svećenik, nije hotel niekoj umirajućoj ženi podieliti sakrament svete izpoviedi i presvete pričesti. A to pak je ovak došlo: Bilo je već kasno u večer, kad su ga k bolestnoj ženi zvali; ali farovski sluga je onoga, koj je po spoved došel, osorno odpravil. Velečastni gospodin su jedan krat za uvijek odredili da njim se u noći mir daje. I ovak je siromaška žena bez utiehe viere umrla.

Duboka tihoca je pri stolu nastala, kad je liečnik izpripoviedal. Makar da su svi znali, da je ta strašna pripoviest opet jedna od navadnih izmišlotinah, ipak nije nitko u prvi mah našel na nju odgovora. Poslie dugog mućanja veli konačno pater Ciril:

»Svako diete ima ime, a taj nemarnjak svojih dužnostih takaj, tkov nedostojan svećenik nezasluzuje, da se štiedi, pak onda ja molim gospodina doktora, da nam ime tog nedostojnog svećenika reče, za da nebi moguće posve nedužni u sumnju došli.»

»Nomina sunt odiosa« — odgovori doktor smiešeći se.

»To je istina, ali u tom slučaju je potrebno, da se odkrije.«

»Ja se sa dotičnim gospodinom, koj jedinu tu falingu ima, da je komod, a inače osobito dobrog srđca gospodin, neću zneprizateljiti« — odgovor liečnik, za na taj način se dielomično iz lažih izkoptadi.

»Mi svi smo na vašoj strani, gospodine doktore, samo bez straha, van s imenom

dotičnoga!« — krikne cielo društvo okolo stola, kakti iz jednog grla; ali liečnik neće ime vdati.

»Jeli je mozbit koj od ovde prisutnih?« — zapita domaći gospodin plebanuš.

»O, ne!« — odgovori liečnik hitro, očitov vesel, da se je iz svojega nepovoljnog stališa na taj način izkoptadi.

»Onda tu cielu stvar nemrem prerazmeti,« — veli pater Ciril — »jer ovde sedi cielo svećenitvo cieloga kotara, a izvan farah vani, ove gospode, vi gospodin doktor težko da imate betežnike, da bi mogli sviedokom biti takove zloporabe i nemarnosti duhovne.«

»Ja sam već rekel, da ga neću ovde javno imenovati, i pri tom ostanem!«

»Onda, izvolite mi gospodine doktore odprostiti, ako vam velim, da ja vašu pripoviest neverujem!« — bil je patrov odgovor. — »A onda« — veli nadalje — »hoću gospodi jednu sličnu pripoviest pripoviedati!«

»Bilo je to prije dvie godine od prilike, ja sam baš zastupal betežnoga plebanuša u susednoj fari P. Onde je stanoval nieki siromašni nadničar, koj je tak po kućah i po vinogradih okolo hodil na dielo, a zval se je imenom Lovrenc. Njegovoj ženi je bila poslie poroda liečnička pomoć potrebna. Bilo je po noći, a njezin muž je otišel po liečnička, koj je 10 minut daleko stanovao od težakčkovog stana, medjutim je ov rekel, da se on sad ne bude stajal, ako mu se vizita unapred neplati. Težak ga je osiguravao, da se baš ov hip u najnepovoljnijem novčanom stanju nahadja, ali dojdućeg tjedna će sve podmiriti, na to je liečnik očitovao, da on kakti privatni liečnik nije dužen nikoga liečiti, te je ostal liepo u toploj postelji doma, a težak je moral tri ure daleko biežati po drugoga liečnika u varaš, koj se je odmah dragovoljno bolestničivom pozivu odazval. — Ovaj bezsviestni i tvrdoga srđca liečnik ima ime, pak ako gospoda žele, pripravan sam ga imenovati.«

»Je, je, — imenujte ga« — kriče svi okolo stola, a doktor B. kroči u to iz svog stolca i otide iz sobe. Kroz to je patru Cirilu ostalo prišparano dalnje razlaganja davati, jer sad su svi znali, da je biežeći sam bil žalostni junak ove pripoviesti.

Dakako svi su se čudili, a kad su ta začudjenja prestala, onda opet progovori pater Ciril: »Ja taj slučaj još do sad nisam nikomu pripoviedal, a nebi ga niti danas ovde bil pripoviedal; ali ako netko druge ljude s zanemarenja svojih dužnostih lažno obtužuje i potvara, koje je u istinu on sam počini, onda takov zaslužuje obilne levite čuti, kakove je sad doktor B. čul.

Kak to već ide, razprostranil se je taj dogodaj iz farova dalje med narod, a onda od fare do fare med farniki, te su mu svi od srđca privušćili ove lekcije, jer je u obće bil posvuda poznat, kakti neprijazan i zgrabljiv čovjek, koj nebi nikomu, niti najvećemu siromaku nikakovu uslugu badava učinil. Kada bi poslie toga gde tko u društvu čije falinge holomce ili slučajno naprvo donasal, to je u onoj okolici bila navada takovomu se zagroziti riečmi: »Jeli bi neka pater Ciril došel?«

U istinu, takov pater Ciril bil bi mnogo krat potreben, jer ima i premnogo ljudih, koji rado slabocē drugih na jezike raznašaju, a pri tom iste još znatno povekšavaju, ili dapače posve izmišljene stvari pri-

poviedaju, izmišlotine, koje oni sami, kak ov doktor na duši imadu. Onda bi neka svaki krat pater Ciril došel, koj bi brbljavca razkrinkal i takove mu levite očitati, kakve je doktoru B. očitati, tim bi onda bilo moguće takove nekršćanske klafure, koji u tudjem oku vide skalu a u svojem nevide brvno, od takovog brbranja zvraciti i na pravi put dopeljati.

Em. Kollay.

Velika pustolovina vu Veneziju.

Talijanske novine, koje su s velikim veseljom slavile one talijanske zrakoplivce, koji su na Fiumu bombe hitali, s velikom serditostjom pišeu sad od naših zrakoplivcov, koji su vsrēdu ponoći bombardirali Veneziju. Talijanske novine oštro pišeu i zahtevaju, da strogo je treba svrbo toga celo Austria-Magjarsko kaštigovati. Ostrak-magjarski admiral, kakti i od zrakoplovov zapovednik puno menje je službeno javil, kak se je izbilja pripetilo. On samo tuliko veli vu prijavi, da naši zrakoplovi bombardirali su Veneziju i nekaj kvara su napravili vu soldackih zidinah, kak su naprimer kasarne, magazini, kolodvori i t. d., ali talijanske novine, kuliko jim vre cenzura dopusti, same pišeu, da takvoga kvara vu celim svetnim boju još niti jedanput su ne zrakoplivci nigdi napravili, kak austria-magjarski zrakoplovi sad vu Veneziji napravili.

Ostrak-magjarski zrakoplivci, kak talijanske novine pišeu, na večer ob deseti vuri su došli ober Venezije. Zrakoplivci ponoći vu kmičnim varašu dobro su znali gde leziju soldacke zidini i naj predi ove su na cilj zeli. Izvanredno su dobro cilali vu kmici. Najviše bombih je opalo na arzenal, gde je vnožine municije na skuljano i ravno poleg toga veliki strah je nastal po celim varašu, kad se je zavvedilo, da neprijatelj arzenala bombardira. Na kolodvor takodjer više bombih je opalo, nekoje bombe soldackoga vlaka su vuništile, dvē velike bombe pak su samu željeznicu tak spotrle, da je dva i pol dane trajalo, doklam su ju tak mogli nazat složiti, da su ponjoj cugi mogli iti. Zrakoplivci vužgali su sbombami više soldackih magazinov vu kojih je svakojačka potrebna roba bila.

Poleg toga, da su talijanski zrakoplivci vu Fiumu i privatne hiže bombardirali, sad su niti naši ne šteli dužni ostati i oni su na privatne hiže hitali bombe vu varašu, najmre pak čuda bombih je opalo na one palače koje su okolo arzenala. Jedna je vu Giardino Publico opala, ravno poleg Garibaldi spomenika i ovo prilika velika panik je zrokuvala po celim varašu, jerbo talijani jako veliki praznověrci su. Nekoja bomba opala je na negdašnje getto, nekoji zrakoplivci pak su na Murano otoku stojeće soldacke fabrike bombardirali.

Pamuk fabriku više bombih je trefilo i cela je do fundamenta zgorēla. Za vužigati bombe vu varašu na više mestah veliki oženj su napravile tak, da vatrogasci još i drugi i tretji dan su imali posla, takodjer i od soldackije vekeše čete su morali vatrogascom na pomoć poslati. Samo svelikom teškoćom su mogli ognja pogasiti, Barem je čeli varaš na vodi, pak itak mnogo stanja je pogorelo.

Zanemito je to, kaj i talijanske novine prepoznaju, da s med mnogo cirkvih, koj je pak je naj bolje moći iz zraka na cilj zeti niti jedna je ne dobila bombu, barem su

bombe i kre cirkvah curele. Poleg toga nekoji oblok se je od velikoga slapa potral drugoga kvara su cirkve ne imale. Bombardiranje je u veliki strah natiralo stanovnike i kak se čuje vnogo jih je mrtvih ostalo od bombardiranje, barem neznamo kuliko, jerbo od toga talijanske novine pod veliki štrol nesmeju nikaj pisati. Talijanska cenzura to nedopusti.

Kak živi naš kralj.

Osemnajstoga, tojest vpetek je spuni naš kralj osemdesetšest lét, denes ravnu tak živi kralj, kak je pred vnogo létmi ž vel, tak derži reda svaki dan, kak je i za mlada.

Vjutro ob pol četrti vuri dojde kraljova komornica i sbudi kraljevoga komornika, koj je u službi, skojim prepravi kraljevo jutrašnje opravu. Zatem komornik ide kralju, da mu je na pomoć pri oblečenju. Pred četiremi létmi u schönbrunnskim kaštelju još ne ga bilo kopaljišča. Poleg pioste taborske postelje jedna kad je bila složena sprostim tušom.

Pred četiremi létmi složili su jedno lépo kupelj šče poleg one sobe, gde kralj spava. Od polam kralj ovu kupališče hasnuje. Kak se kralj stane, dojde Koch masšör. Pusti na kralja tuša i celo lélo mu dobro sriba. Triput na tijeodne dojde dvorski brijač, koj sad soldačko službu zveršava. Sad navék u soldački opravi dojde i samo vu palaci se preobleče vu salon opravu. Več se je višeput pripetilo, da kralj je moral čekati na brijača, jerbo je ravno vu službi bil. Kralj je sam odredil, da svrhu njega brijač naj niti jedneput ne zamudi soldačko službu.

Kak se kralj obleče, doneseju mu prvi zajtrek, kojega vu dvorski kuhnji prepraviju. Zajtrek pak stoji iz tea ili pak iz čokolade, samo negda iz mrzloga mesa ili pak putra.

Zejtreka dvorski sakač napravi i komornik ga odnese kralju vu sobu. Kralj taki, kak vu svoju kancelariju dojde, odmah se sede i odmah pregledne ono pisma i telegramme, koji su ponoći došli. Svako nedelju i svaki svetek vjutro ob sedmi vuri tiha meša je vu dvorski kapelici, na kojoj je navék nazočen kralj.

Pont ob sedmi vuri dojde »napoš« adjutant. Pred jim vusobu stupi dr. Krzl i popita kralja, kak se čuti. Kralj svekšnoma tak veli »Hvala, dobro se čutim« ili pak pita par reči od doktora. Ako se kralj dobro čuti, onda doktor odmah vun odide, ako pak tuži, da se ne čuti dobro, onda Krzl odmah ga dobro previzitira.

Za Krzлом dojde grof Paar Ede general prvi adjutant i prejavi što bude došel na audienciju, kakve raspave su bili ili pak kad se bude kralj na spancir pelal. Kralj je već leto dan nigdi ne bil. Pred par meseci je samo nekoje špitale pohodil.

Med pol osmom i pol devetom vurum pohodiju kralja oni člani kraljskoga dvora, koji ne su naprè bili prijavljeni. Okolo devete vure dojde herceg Montenuovo »šoudivmaster« pollam pak barun Bolfras general glavni adjutant skojemi se kralj duže vremena spomina od službenih poslov, navadno do pol dvanejste vure. Negda vu ovim vremena i audienciju derži.

Ob pol dvanajsti vuri doneseju komornjki dobro prepravlenoga drugoga zajtreka vu jedno sobu, gde dvorski sakač sve na sreberne zedele dene. Dvorski vadas hitro prestere jednoga stola, kojega na serdin hiže porine.

Zatem prijavi kralju, da je sve pripravleno. Pred vratmi seme prèk zedele i pred kralja dene.

Po drugim zajtreku dojdeju zosebne audiencije. Med jednom i pol tretjom vurum spancira se kralj, ako je lépo vrème, onda vu vrtu, drugač pak samo po ganjku. Vu ganjku su svakojačke toplomerice i barometer, da svako minuto vidiju, ali ne škodi ov zrak kralju. Doklam se kralj spancira, dojdeju iz Hofburga tak zvana »Kastellwägen« kola, na kojih su dobro zaprta svakojačka važna pisma iz kabinet kancelarije. Koji pisma su jako silna, one taki na stol deneju i kralj je odmah pregledne.

Popoldan ob pol šesti vuri kralj obeduje. Zajtreki su jako prosti, stém bolši je obed.

Za juhumi picek ili druga pečenjka dojde, nazadnje pak šampanjerom napravljeni sladoled. Kralj jako rad ima svakojačke čuspajze. Kralj prvoga zajtreka deset, drugoga dvanajst, obeda pak petnajst minut potroši, naravno ako je sam. Dvorski obed trifertal vure traja. Na takvim obedu kralj jako malo je.

Kralj, gledèc na njegvo veliko starost jako je živahan i temperamenten. Vnogi put je nu tijeam vu drugo, tretju sobu čuti glasa, kad se na audienciji spomina. Gosposdi, koja na audienciju dojdeju, samo onda veli se doli sesti, ako se i sam sede. Pollam, kak boj se je započel, ministri i drugi službeniki ne moraju ravno vu frako dojtii.

Svaki drugi dan dojdeju kralju barun Schissel, Chertek, Daruvary i barun Haverda, koji takodjer ločno prejaviju kralju svoje službene posle. Ako je lépo vrème, kralj i navečer okolo sedme vure se spancira, ali nigdar duže, kak pol vure.

Ob deseti vuri je večerija, koju ravno tak pripraviju, kak i obeda. Po večerji kralj svakojačke novine pregledne i objedenaštii vuri ide na počinek. Doklam je mlajši bil, negda još i ob polnoči je pri stolu sedel i službene posle sveršaval.

Kralj jako vnogo posla ima i to sve s veseljom obavi. Nigdar se ne tuži, da je truden, barem se pripeti, da tuliko dela, kak drugi tri.

Daj mu Bog još vnogo svojih rodjenih danov se včekati.

Istinska pripovest od življenja našega.

Hvala budi Jezuš, Krisztuš, i Marija. Negda sveta je došel bogec vu krčmu, pak je počel svoje življenje premislavati. Rekel je vu sebi: »Ah Bože, ja sam jeden siromak bogec, Bože kaj sam ja vreden pred gospudinom Bogom?« Ah, misli si: »ja sam najprostèši na svetu, ja ne sam već vrèden, ar sam bogec, kak devet.« Došel je, za njim i muž, pak veli: »Ti si bogec, pak si itak toliko vreden; a ja sam muž, bogataš, ja sam itak vreden jedenput toliko.« Pak si napiše pred sebe: osemnajst.

Veli mu bogec: »Ti se držiš vekši od mene, zato kaj sam ja siromak bogec. Tvoje zbije toliko, vidiš: jeden i osem je devet.« Muž je rekel: »Imaš prav, toliko sam vreden.« Za možom došel je gospon, pak vidi, kaj ovi računaju, pak veli: »Vi ste od mene obedva menjši, kak sam ja; ja sam itak gospon; ja sam pak već vreden.« Pak si je zapisal — dvajstisedem.

Pak mu veliju obedva: »I ti si devet vreden, kak mi. Računaj: dva i sedem je de-

vet.« I gospon veli, imate prav.« Za tim dojde grof. Pak veli: »kaj računate koliko je štiri vreden pred Bogom, jeden od drugoga jedenput već. I ja sam od vas vreden već, ar sam grof.« Dobro je; zapiše si tri-destišest. Dobro je, ovi se mu si smejeju i veliju: »Makar si grof, devet si vreden: šest i tri je devet.« On se začudil, da je istina. Za grofom dojde redovnik, pak je gledil i premislava, znal je, kej oni računaju. Pak veli, vi imate račun, kaj je što pred Bogom vreden. Zapisal si je na videk četerdeset i pet »Vidite, da pet i štiri je devet.« On je dobro premislio svoje na svetu življenje, da smo svi jednaki.

Za redovnikom dojde kralj; pak misli i veli: »Bože, kaj računate, da ste tu svake forme ljudi.« Računamo, kaj smo vredni na ovim svetu. Onda reče kralj: »Jeden od drugoga je jedenput već vreden, ja sam pak od vas već vreden, da sam kralj.« Oni mu veliju, »svi smo jednaki, zakaj pak si zapišeš petdeset i štiri. Zato i ti toliko vrediš, kak i mi, ar pet i štiri je devet.« Bilo mu je teško, ipak je neznal, kaj da mu je tak došel vun račun, kak i sakomu drugomu.

Nazadnje dojde sam cesar, pak veli: »Vi ste svaki jeden od drugoga zbili više jedenput. A ja sam Cesar, zato sam od vas svih največ vreden.« Kaj ti si cesar, ovi mu veliju, zapiši, koliko si vreden?« On zapise šestdeset i tri. Pak veliju: »Ve računaj šest i tri je devet. Vidiš, da smo svi toliko vredni, kak i siromak bogec. Na tim svetu svaki je toliko vreden, kaj si što za službi: zadnji budu prvi, prvi budu zadnji, vnogo je pozvani, malo ih zebrani.

Tak spomenimo se dragi ljudi, da smo na tim svetu nikaj, da se nemremo štimali. Pak makar kakov got bogataš, ali gizdav, i premožen, ili mladi, da nikaj nam nebude hasnilo blago i bogatstvo. Nego naše dobro delo, koje budemo imali i činili. Ne zapustimo siromaka bogca od hiže, da mu nebi kakov mali darek dali. Kak smo mogućii, jerbo to su naša dobra dela pri Bogu.

Ne pregajamo siromaka, jerbo smo si jednaki na tim svetu. Kaj nam hasni, ako ves svet dobimo, a dušu svoju zgubimo. Moramo se brigati za život svoj, ali preveč ne dobro, ar neznamo vure niti časa, da nas dragi Bog pozove iz ovoga sveta i suzne doline, da račun damo od jedinoga življenja našega. To nam je znamenje, da smo svi jednaki pred Bogom. S tem zapiram govorenje. Nebo i zemlja prejde, a Kristušove reči ne prejdeju. Amen. Hvalen budi Jezuš, Kristuš i Marija.

Fels-Vidalvala.

Vinczetics Agata.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer 1 TABORSKE KARTE I škatulje vu kojih 350 grammov močl poslati, se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižariet. Clena: kuvert — 2 fill. — taborska karta — 1 fill. — škatulje 30 fill.

KAJ JE NOVOGA?

List iz bojnog polja.

Hvaljen budi Jezuš i Majka Marija! Odkud svaki vojnik pomoći dobiva. Tak se i ja ufam vu Majku Mariju, Vek mi bu na pomoć svakom mojem poslu.

Lépo te pozdravljam grlica ljublena,
Koja si vu mojem srcu zasadjena,
Da bi ja bil golub, kaj ja k tej doletel,
Pak bi svoje srce tebi bil donesel.

Zato se obračam ja k Majki Mariji,
Kaj se denes, zutra mogli skupa ziti,
I v takvoj ljubavi opet mogli biti
I jeden drugoga opet ogrliti.

Teško mi je bilo tebe ostaviti,
Iz svojega srca nemrem te pustiti.
Ve su meni dali drugu grličicu,
Za ku sem prisegel: puškiću, sabliču.

A iz tvoje strane golubek zebrani,
I od tebe draga dalko ostavljeni.
Ja se tužen vu temi bojnomoj polju mučim,
A ti pak se šečeš po tim domu lépim.

Doma se ružice lépo razvijaju,
A ja pak se šečem po tom bélom snegu.
Doli je vručina, a na bregu zima,
Ipak od šrapnela dost velka vručina.

Da bi draga znala, kud se ja špansiram,
Po tirolskih bregov dol, pak gor maširam.
Na dvé i tri jezer meterov visokom,
Pred taljanskim frontom prepletenom s drotom.

Ali budemo ga skorom mi predrli,
I neprijatelja čisto dol potrli.
To je naša dužnost, znamo medjimurci,
Da se prebladaju taljani vkanjlivci.

Za to i vi dragi, medjimurci mili,
Molte Boga, da bi talijane zbili.
Na bregu visokim zakričimo glasno:
Naprej! Eljen! Hurra! — Beži talijano!

Na bojnomoj polju. **Klobucsarics Ferenc**
cugsführer iz Királylaka,
Sztrahunya Anton
gefreiter iz Csáktornye.

— Veneziju su bombardirali.

Talijani su ovoga meseca devetoga opet pohodili Fiume i bombardirali su jo. To smo mi ne mogli dugo dužni ostati. Jedenajstoga dvajstijeden zrakoplov se je zdigel gori i odtelati su do Venezije, gde su nezmerno bombih hitili doli i veliki kvar zrokuvali. Najviše bombih su hitili na arsenal, na kolodvor i na kasarne. Vu više mesti veliki ogenj se je videl. Ognja su vidli i na dvejtipeet kilometrov dalko. Štuki su jako strélali na zrakoplove, ali svi su srečno dmo došli.

— Vu Kaukazušu su rusi biti bili.

Na desnim krilo turčini dalje napredujuju od Bitlisa i Musta na sever, gde su važni klanjci. Od Erzeruma popriliki 80 kilometrov dalko pri Ognot občini slavno napredujuju. Sjednom velikom navalum zadobili su Bughtan i Megant bregu na kojih su ruse jako dobre pozicije imeli. Na Čelgel brežuljko osem kilometrov dugoga neprijateljskoga jarka su zadobili, vu ovim mestu našli su četiri jezer pušk'ih i vnoğu municije, nadalje pak vnoğu rusov su zarobili.

Na perzinskim frontu pak proti Hamadan varasu proganjaju ruse. Odi su dvojja municionskola i 8 štukov zaplienili. Jeden neprijateljski mozar pak se je od turskoga granata vuništio. Kak zarobljeniki povedaju od Kengovera občine na zapad vu jednim klanjcu doli je opal jeden fracuzki general, koj je ovdil bil zapovednik.

— Grčku Macedoniju Peter kralj dobil. Iz Konstantinopolja pišeju, da antant je stēm počel plašiti Grčkoga orsaga, ako grčko vojnčtvo nebude se k Sarail generalu preklapalo i nebude s antantom vojuvalo, onda grčku Macedoniju vu koji su vezda Sarrail generala seregi, Peter kralju budo dali, da ovdil bude kraljuval tak dugo doktam bude nazat mogel ili vu staro Srbiju. Tak

misliju, da ne samo sbog bune, neg i sbog toga je Šandor srbski kraljić vu Saloniku došel. Popitali su Zaimis ministra, kaj je od toga istina, tak je odgovoril, da potlam bude dal odgovor.

— Strahovitna eksplozacija vu Romaniji. Augustašna jedenajstoga poleg Bukaresta vu jedni fabriki strahovitna nesreča se je pripetila. Jeden lagev vu kojem je benzin već dvé vure dugo gorel, vužgal je jed noga drugoga, potlam pak; tretjega. Vu bla gi neje ravnc veliki kvar, jerbo eksplozacija dalko od glavne fabrike se pripetila. Sveskupa deset jezer kilogramm benzina i šest jezer kilogramm alkohola se je vuništio. Obedvoje vu Romaniji delaju. Fabrika niti na jedno minuto ne je postala, neg neprestalno dela dalje. Šestdesetdvé osobe su mrtve ostale, 108 jih je pležerano. Med mrtvi je fabriko direktor Viskoron ezredes i Šavopol kapitan. Soldački minister i kralj odmah su na lice mesto isli. Kak se je pripetila eksplozacija, to još neznaju.

— Romani se hočeju skrotiti. Med Romanium i Bulgarium položaj je čisto krotek nastal. Zidnoje vreme rusi su čisto steli posvaditi romane i bulgarce. Sad iz Bulgarije pišeju, da Romanija pripravna je vu trgovačkim poslu naravnati se s Bulgarium. Poleg ovoga trgovačkoga kontrakta Romanija sol i petroleuma bude dala Bulgariji, vu ovu ime pak od Bulgarije dohana dobi. Delegatuši svrho toga već su došli vu Szofiu. Kak romanski diplomatuši veliju, potlam i na druge stvari budo med sobom savez napravili. Dakle položaj se je čisto vkrotil med Romanium i Bulgarium.

— Nemci nečeju Belgiuma anektērati. Heydebrand jedne nemške partije poznati i glasoviten vodja vu Frankfurtu govora je držal, vu kojem je izrekel, da Nemški orsag nebude Belgiuma anektēratal, tojest posvojil. Samo tuliko hočeju, da Belgium nebude ona lesa, nad koju bi englezi vu svakim vremenu vu Nemšku mogli vdirati. Nemško mu orsagu puno je važneše Balti zvano morje i provincije zadobiti, kak čelo Rusko-Polsko.

Poleg ovih rečih vidimo, da vu Nemškoj malo je takvih, koji bi Belgiuma anektērati steli, jerbo Heydebrand je ravno med ono spadal, koji su naj više zahtēvali od neprijateljov.

— Talijani se pripravljaju na zimski boj. Vu talijanskih novinah opominaju stanovnike, da naj svaki alduje za vojneke zimsku opravu, toplo odeću, toplo obutel, tople rubače, da stēm na pomoč budu soldački zapovedničtvi, koje teško more to sve prebaviti. Jedni su već počeli ove stvari alduvati.

— Nove bitke. Pri Plava zvanim mestu, kak talijanske novine pišeju, jako kervave bitke su se započele. Plava od Görza na sever stoji i tam je sad ključ celoga položaja.

— Morath majur od talijanskih bitkah. Morath majur piše vu jedne novine i veli, da talijani ravno nēmajuz zroka jako se veseliti svrho toga, da su Görza zadobili, jerbo to samo tuliku zlamenuje, da Boroevics generala sereg na glavno liniju se je moral spraviti. Magjarska linija stēm je krajša nastala i od Görza i Monfalcone na ishod se vleče, ali ova linija tak je složena i tak je objačena, da aostai hercega sereg i svi talijanski štuki ju nebudo predrli. Gledēč na to, da od Brente i Etech doline navēk ne varen položaj čeka talijanskoga serega. Tali-

janski orsag ravno se nēma jako zakaj veseliti atēm, da je Görza zadobil, jerbo stēm je još nikaj odlučnoga ne zadobil, najmre pak ne tabora.

— Vušel je austrianski ftič. Francuzke novine pišeju, da sadnje dane rusi već nikaj nepišeju, kuliko austrianscanov i magjarov su polovili, iz toga se vidi, da ostrak-magjarski sereg spametno se je nazat polegel i ako je sad zastavil ruse, onda rusi opet nikakvoga ili pak samo jako maloga hasna budo imali od svoje navale, jerbo austrianski vtič kojega su već skorom vlovili, ili pak mislili su, da su ga već prijeli, opet jim je srečno i spametno vušel.

— Jedna orijaška taborska ladja je zgorēla. Jeden talijanski visoke sarže oficir povēdal je vu Parizu, kak je Leonardo da Vinci zvani orijaški dreadnought zgorēl vu tarentoi morski šuplini, na kojem je 1200 vojnika bilo. Augustaša nekojega dana na ladji ogenj se je pripetil i jako hitro se je rezširil po čeli ladji. Zapovednik je odmah odredil, da vu one komore gde je puškinprah bil, vodu pustiju. Med tem toga jeden turen napujeni spuškinnim prahom vu zrak je odtelēl.

Leonardo da Vinci na bog se je prehitila i za kratko vreme je vu morje vtunula. Soldati svi su vu morje opali tristo marinerov i vnoğu oficirov se je vtopilo. Talijanski korman tak misli, da moguče bude najvekšo taborsku ladju vun zdiči.

— Romanija neje pripravna. Iz Bukaresta pišeju, da još dva čele tijeodne kritični bude tam položaj tak na onu partiju, koja mira, kak na onu koja boja hoče imeti. Ako ove dva tijeodne nebude se Romanija vu boj pustila, onda čekati mora tijađm do protulelja, jerbo Romanija neje na zimski boj pripravna.

— Na ruskim i talijanskim frontu. Položaj na bojnomoj polju tak na sevrn kak i doli na jugo jednako stoji. Ruska ofenziva je zaspala, čeli tijeoden su ne bile vekše bitke. Naši seregi na Capul okolici lépo napredujuju.

Na talijanskim frontu neprijatelj i nadalje tira svoje čete čisto bez pameti proti našim pozicijam. Naš ogenj strahovitno pusolovinu dela med neprijateljskimi četami. Opet na stotine mrtvih lezi pred našimi dekungij. Službena prijava jako je pohvalila naše varmegijije četerdesetosmoga pešickoga regimentsa, koj se je već višeput lépo skazal vu boju.

Francuzki i talijanski zrakoplivci petnajstoga augustusa opet su se navalili na Trieszt. Banfield lejtinant naših zrakoplivcov naj glasovitneši vitēz, jednoga talijanskoga zrakoplova presil je da se doli sede, jednoga pak pri Miramari je doli strelil. Talijanski zrakoplivci vu varasu ne su nikakov kvar napravili. Sve skupa dva su mrtvi ostali iz med stanovnikom, dva pak su pležerani bili.

— Zednji dan Stanislaw. Minući pondeljek, kad su rusi pri Tlumaču napredovati počeli, stanislawski činovnici dobili su zapoved, naj sprazniju varasu. Varaš je popriliki onda trideset jezer stanovnika imel, jerbo po prvi ruski invaziji do deset jezer stanovnika neje došlo nazat. Od ovih trideset jezer stanovnikov po priliki petnajst jezer je ostavilo varasu. Najpredi su proti Lembergu isli, potlam pak su je vu Ungarisch Hradisch poslali. Orsacki činovnici v

tork na večer su ostavili svoje mesto s familijami skup. V sređu popoldan još su vradu hodili svi cugl. Štuki podjednoma su iz bliza mrčali i od stanovnikov veliki čopori su ostavili varaša. V sređu jutro čisto se je preobrnuo kip varaša. Čete su išle prěk, begunci pešice i na kolah su prěk varaša maširali. Stanovniki dosta vremena su imali, da si sve blagu sobom zemeju. Štacunari i drugi tergovci su svoju robu vu Beč spravili.

V četrtak oko poldana su zadnje naše čete ostavile varaša, za tem pak su rusi ulazili vunjega. Stanislau, jerbo su ga naši nē branili, nē je nikaj trpel od strēljanja.

Spričavanje Andraša soldata.

Neznam, kaj bi rekeli od velke žalosti, Plakat bi se moral ja vezda za dosti.

Došlo nam je leto svim jako žalostno, Jezero devetsto štirinajsto leto.

Angusta meseca tog drugoga dneva, Da sem se rezdružil iz svojega dvora.

Na zadnjiput su nam zvoni zazvonili, Moje tužno srce skorom se rezkōli.

Hvalja pako naj bu gospon veličastni, Tót-Mártonske fare plebanuš vezdašnji.

Na zadnji put su nam dali odzvoniti, Světom tělom božjem su nas nahraniili.

»Idte deca s Bogom vu to ime Boga, Braniti morate kralja presvętloga.«

»Naj vas blagoslovi otec Bog nebeski, Pravi sin Marije Jezuš nazarenski.«

Oj tovarušica Mara ime tvoje, Malo daj posluhni zadnje rēči moje.

Stopram su nam skupa štir lēt kak smo zdani, Vezda te vuzavam: S Bogom mi ostani.

Sprevdaj me draga bar do štaciona, Tam ti bude zadnja parolica moja.

Fučnula mašina s Bogom mila moja! Al da, ali nigdar več me nebuš vidla.

S Bogom sve veselje i naše radosti, Velke su nam došle svim skupa žalosti.

Nesmo to mislili, nit nigdar senjali, Kaj bi se mi bili gda toga včekali.

Tak se ve spričavam Balazsin Draš zvani, V dvajsti štrtem letu moral sem vumrėti.

Žena moja draga, naj se žalostiti, Ar ja tužen moram v zemlji počivati.

S Bogom mi ostani dēte moje malo, Nigdar nebuš otea svoga ti poznalo.

S Bogom tetci, tetke, strici i strinice, Vujci i vujnice, mile rodbinice.

Draga žena moja i tvoje sestričke, Bratci i šogori s Bogom mi ostante!

Tak se izpričavam Balazsin Draš zvani, Iz Tót-Szerdahelya vojnik preštimani.

Pokoj vekivečni daruj mu Gospone! Věčna svetlost mu se svętli na sve vęke!

Tótszerdahely.

Balazsin Remus kisbíró.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrż	34.—
Arpa	Jecmen	32.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29 25
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	55.—
Lenmag	Len	70.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	36.—

Legujabb háborús térképek!

Bródy-féle EGYPTOM és a NILUS KÖRNYÉKI ORSZÁGOK HÁBORUS TÉRKÉPE. KISÁZSIA és a BAGDADI VASUT HÁBORUS TÉRKÉPE. Ara 1-50 kor.

Bródy-féle SZALONIKI és KÖRNYÉKÉNEK HÁBORUS TÉRKÉPE. Ara 1- kor.

Kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében - Csáktornyan

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien a világhírű „Möve“ hajó kapitányának könyve

A „Möve“ kalandjai

Ara 2 korona.

Mücke Hellmuth kapitány könyve az „Emden“ és „Ayesha“

csodálatos, titokzatos útja

Ara 2 kor. 40 fill.

A német „Möve“ könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeresk. Csáktornya.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovattal díjmentesen közöljük		Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke		Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovattal díjmentesen közöljük	
Bőrkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya		Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya		Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya	
Borbély és fodrász: Bádasdi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya		Gráner Testvérek Csáktornya Mráz J. Csáktornya Kollarich István Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadka Toplak György Drávasiklós		Uri- és nődivat, játék- és díszműűrű: Kelemen Béla Csáktornya	
Mézeskalácsos és v'asz-gyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damásza		Kávéház: Prückler K. Zrinnyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya		Vaskereskedés: Berynák Károly utóda Binder Károly Csáktornya	
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület		Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya		Vendéglők: Prückler Károly Csáktornya Pecornik Ottó Csáktornya Hencsey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya Kelemen Imre Csáktornya Prusász Alajos Csáktornya Deutsch Zsigmond Csáktornya Schlesinger Mór Csáktornya	
Divatűrűház: Liszt és Brodnják Stridóvár		Kőfaragó és sirkőkészítő: Teresztényák Bódog Csáktornya Grünwald Adolf Szenice, Nyitra m.		Bagola István vendéglője Csáktornya »A vasúthoz« Kiszabadka Singer Salamon Kiszabadka Sóljóry János Drávanagyfalva Novák József Drávanagyfalva Deutsch Adolf, nagyv. Drávasárhely Kovács Mihály korcsm. Drávasárhely Leitmann Bálint Szentilona Kozják Mihály Kiszabadka Baumback Rezső Szentilona Reiner János Ráczkanizsa vegyeskereskedés, Petáncai savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya Sráy György Csáktornya Zrinnyikülváros	
Fényképész: Hj. Kovács István Csáktornya		Mészáros: Antonovics József Csáktornya		Spitzer Elek vegyeskeresk. és korcsmáros Puztafa	
Férfi szabó: Fvácica Ignác Csáktornya Bedica Ferenc Csáktornya		Óras- és ékszerész: Pollák Bernát Varadzin		Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal Csáktornya	